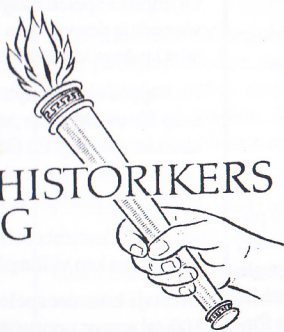

SOF-BULLETTINEN

SVERIGES
OLYMPIAHISTORIKERS
FÖRENING

Nr 3 * 1997 * FRÅN STARTEN NR 35 * ISSN 1104-7259

ORDFÖRANDE:	Ture Widlund, Torsgatan 56, 113 37 Stockholm	08-341402
VICE ORDFÖRANDE:	Owe Fröberg, Gammeltorpsvägen 5 B, 155 30 Nykvarn	08-55247473
SEKRETERARE:	Britt-Marie Ellis, Solskensvägen 13, 146 46 Tullinge	08-7788182
VICE SEKRETERARE:	Alf Holmberg, Bastugatan 19, 118 25 Stockholm	08-6582633
KASSÖR:	Mats Peterson, Skönviksvägen 313, 122 66 Enskede	08-7276279
KLUBBMÄSTARE:	Carl Erik Eriksson, Box 44, 179 04 Färentuna	08-56042056
REDAKTÖR SOF-Bulletinen:	Stig Nilsson, Hagenvägen 12 B, 142 65 Trångsund	08-6053282
SOKs REPRESENTANT:	Gösta Gärdin, Grevgatan 8, 114 53 Stockholm	08-6678692

Olympism

Sid 4

OS-medaljör som ledstjärna

Sid 6

Amatörer och proffs

Sid 7

De första vinterspelen

Sid 10

Inger snus - inget OS

Sid 11

Organ för Sveriges
Olympiahistorikers
Förening (SOF)

Föreningen bildad den
3 mars 1986

Ansvarig utgivare:
Ture Widlund

Redaktionen för SOF-Bulletinen påpekar att tidningens artiklar och annan text inte nödvändigtvis behöver spegla SOFs uppfattning. Artiklarnas innehåll och utformning står helt för resp författares räkning

Utgivningsplan 1997

Nr	Utkommer	Manusstopp
1	febr	8/2
2	maj	20/4
3	aug	1/8
4	okt	1/10

Adressbyte

SOF-medlem som flyttar till ny adress - var vänlig meddela SOFs ordförande detta. Adress se sid. 1

Medlemsavgiften

Kom-i-håg medlemsavgiften 125:-
Använd utskickat inbetalningskort eller sätt in avgiften på pg 541410-7

Nästa SOF-möte

28 augusti

Medarbetare

I detta nummer av SOF-Bulletinen har förutom redaktör Stig Nilsson följande personer medverkat: Jan Linderöth, Lars Linderöth, Ture Widlund och Sten Feldreich

OS 1912 i Stockholm var ett startskott för idrotten på hög internationell nivå i Sverige. Den idrottsliga utvecklingen i lilla Sverige har varit unik i världen. De Olympiska spelen fungerade som drivkraft för hela idrottssverige på alla nivåer och är den verkliga förklaringen till att Sverige under större delen av 1900-talet i många idrotter hävdade sig bra som stark idrottsnation.

Nu hoppas vi på ett nytt värdskap, år 2004. Erfarenheterna från tidigare värdskap för ett OS visar utan undantag att ett OS betytt mycket för resp lands idrottsutveckling. Ett OS ger inte bara tillfälliga framgångar utan även långsiktiga. Men då fordras också att statsmakterna ställer upp. Vi måste få en idrottspolitik som inte bara är neddragningar.

Att spelen kommer att dra med sig framgångar genom våra fina ledare över hela landet kan vi lita på, men får de de resurser som fordras?

Givetvis kommer spelen att betyda mest för stockholmsidrotten som får ett 100-tal arenor upprustade. Dessutom en ny inomhusarena för 25 000 åskådare för fotboll, friidrott, bandy och skridskor. För de senare sporterna blir arenan en riksarena. En ny arena för skytte i Hacksjö. För allmänheten och sanningen blir ett upprustat Eriksdalsbadet av stor betydelse.

Näringslivets intresse kommer att öka och satsningen på förbund, föreningar och enskilda utövare kommer att öka. Och det kommer att ge resultat. Spanien hade fram till 1992 vunnit endast fyra guldmedaljer i sommarolympiska spel. I Barcelona tog man 13 guldmedaljer. Det var ett resultat av en statlig idrottspolitik och en medveten satsning både på elit- och breddidrott under flera år. Samma sak har vi sett i Norge som genom en kraftfull satsning på elitidrotten nått stora framgångar. Vi behöver ett OS i Sverige bl a för att få en framtidstro. Och en satsning på OS kommer också att ge stora effekter på breddidrotten, fler idrottande ungdomar och färre värstingar som ägnar sig åt brott och droger. Genom OS kommer fler ungdomar att kunna sugas upp av idrotten.

Idrott är en viktig uppfostringsmiljö. Det finns 22 000 idrottsföreningar. Tre fjärdedelar av alla pojkar och hälften av alla flickor i högstadiet är med i en idrottsförening. Ungdomarna träffades vid närmare åtta miljoner sammankomster under förra året. För att OS i Stockholm skall bidra till ytterligare ett lyft för svensk idrott krävs svenska framgångar. Därför är neddragningen av idrottsanslaget olycklig. Idrotten i dag skulle leva en tynande tillvaro om vi inte hade våra ideellt arbetande ledare, 500 000 ledare. Dessa finansieras inte av statliga eller kommunala anslag.

Får Sverige OS 2004 kommer Sverige att hamna i fokus under sju år, en långsiktig investering.

- Det råder många missuppfattningar kring ekonomin, säger finansborgarrådet Mats Hult, och tillägger att alla sommar-OS sedan 1984 gått med vinst. Att det är skattebetalarna som skall stå för kostnaderna stämmer inte, pengarna kommer i stället från sponsorintäkter, TV-inkomster, som sedan länge är klara.

- Att tacka nej till OS vore en ekonomisk katastrof, säger Bengt Sahlberg, Sveriges förste turistprofessor.

STIG NILSSON

Lite information om 2004

Att söka OS 2004 är en vitamininjektion för Sverige och vår självkänsla samt för idrotten i landet. En långsiktig investering för idrotten, ungdomen, kulturen, miljön och turismen.

Stockholms stad och näringslivet finansierar ansökan. De fötetag som främst stöder ansökan är Astra, Altas Copco, Electrolux, Ericsson, Hennes & Mauritz, ICA, Investor, Luftfartsverket/Stockholm Arlanda Flygplats, Partena, Posten, SAS, SE Banken, SJ, Sveriges Rese- och Turistråd, Stora, Telia, Trygg-Hansa och Volvo

Ett OS kommer att vara en sporre för idrotten för framtiden både för ledare och aktiva. Ett OS är också bra för breddidrotten. Bl a rustas ett 100-tal arenor upp.

För miljön betyder OS mycket. Man satsar i projektet 600 miljoner kronor på miljöteknik.

OS-byn blir efter OS vanliga bostäder.

Budgeten omfattar 12,3 miljarder och av dessa är 1,2 miljarder en reserv.

Pengarna till OS kommer i första hand utifrån och tär ej på samhällets resurser. I stället kommer samhället att få några miljarder i form av skatteintäkter. Allt sedan 1976 har sommar-OS gått med vinst. 250 000 - 300 000 personer kommer att besöka Stockholm under en OS-dag vilket är betydligt mindre än under en Vattenfestivaldag, som har betydligt mindre yta.

OS kommer att medföra många nya arbetstillfällen och betydande omsättningsökningar i butiker, restauranger och på hotell. Allt som har med turism att göra får dessutom ett uppsving.

OS i Stockholm blir inte så kommersialiserat som i Atlanta. Sporten kommer att sättas i främsta rummet. Dessutom blir det under OS många kulturevenemang.

Svenska hockeydamer i OS

Sveriges Dam-Tre Kronor kvalificerade sig till OS i Nagano genom att ta en femte plats i VM för damer i ishockey i Kanada. Turneringen blir den först tävlingen för damer i ishockey i OS. SOK har sänt gratulationer till Svenska ishockeyförbundet.

Kanada vann finalen mot USA med 4-3 efter förlängning och dessa båda lag har sedan damhockeyn togs upp på programmet varit de två bästa lagen och är favorit till de finaste medaljerna i Nagano.

I match om tredje pris slog Finland Kina med 3-0 och i match om femte pris slog Sverige Ryssland med 3-1

Sveriges Centralförening för idrottens främjande (SCIF) 100 år

SCIF firade sitt 100 årsjubileum den 14 maj med festligheter på Olympiastadion, som uppfördes av SCIF. Jubilarerna uppvaktades sedan dagen efter i SCIFs lokaler i Klocktornet på Stadion. SOF uppvaktade genom Ture Widlund och Stig Nilsson med föreningens vimpel.

Vid det efterföljande Ordinarie Allmänna Sammanträdet delades prinsens plakett ut till Lennart Johansson, Stina Ljunggren och Arne Ljungqvist.

Viktor Balchs Minnesmedalj utdelades till CG Anderberg och ständige sekreteraren Lars Wass.

Presentation hölls över Prins Bertil och Henry Allard.

Ett förslag från styrelsen att ändra föreningens namn till Sveriges Idrottsakademi avlogs efter inlägg mot ändringen av bl a Ture Widlund och Gösta Gärden, båda från SOF, vilka påtalade namnligheten och risken för förväxling med Sveriges Olympiska Akademi.

Förslaget hade inte varit utskickat till medlemmarna i förväg.

OS-satsning av regeringen

Regeringen har nu insett nödvändigheten av en extra satsning på elitidrotten om Stockholm får OS 2004. I regeringens vårbudget är man beredd att satsa 70 miljoner kronor under sju år på en speciell satsning på elitidrotten.

Det skulle betyda en fördubblad satsning på elitidrotten. Men för att vi skall kunna hävda oss i den hårda konkurrensen krävs ytterligare resurser och de extra resurserna måste komma från näringslivet. Detta är också en viktig antydning om att staten satsar på idrotten och bör kunna läggas i den positiva vågskålen när arrangör skall utses till OS 2004.

Nya medlemmar

Som nya medlemmar i SOF har valts in Niklas Lindberg och Gunnar Claesson.

OS-sexa omkom

Fredrik Hultén var Sveriges bäste i rodd. Vid en bilolycka i juni omkom han. Han kolliderade med en älg. Fredrik blev sexa vid OS i Atlanta i scullerfyran. Han hade ett flertal SM-tecken

Olympismen

Vart tog den Olympiska ideologin vägen ?

Den olympiska rörelsen har tre ben:

Evenemanget, organisationen och ideologin. Hur hanteras de i massmedia och idrottsamhället i debatt och information?

Vad uppmärksammas och vad hålls av skilda skäl i det fördolda? Med andra ord, vilken bild får vi av den olympiska rörelsen?

Det är lätt att ge ett svar. Den olympiska rörelsen handlar grovt om den gängse bild vi erbjuds av idrottens skildrare. Evenemanget, de olympiska tävlingarna uppmärksammas utomordentligt mycket, hit går nästan all trycksvärta. Saken är alltför känd för att kräva bevis eller exempel.

Organisationen med Internationella Olympiska Kommittén (IOK) i toppen, Lausanne som känt högkvarter och Samaranch som huvudman kommer långt efter i uppmärksamhet men är ändå ganska välkänd till vissa huvuddrag. Hit hör även frågor som den på senare tid så blomstrande ekonomin (kommersialiseringen), persongalleriet inom och kring IOK, maktspelet.

Minst känd är den olympiska ideologin, olympismen. Det är synd, eftersom man från ledande IOK-kretsar genom historien både framställt sig som och försökt leva upp till rollen som en särpräglad idéburen samhällsrörelse av stor betydelse för mänskligheten. Samtidigt är det typiskt för den praktiska syn på tingen som kännetecknat idrottsamhället och dess uttolkare i massmedia.

Förträngningen av de olympiska idéerna är inget nytt. I varje fall i svensk idrottsrörelse har man aldrig varit särskilt intresserad. Det gäller till och med fadersgestalten Viktor Balck (1844-1928), en av ursprungliga tretton i IOK från 1894. Han var idrottsideolog, inte olympisk ideolog. Frågan är om inte intresset nu är större än någonsin, vilket alltså inte säger mycket - men något.

Det svaga intresset för vad den olympiska rörelsen egentligen är och står för påverkar kunskapsläget och därmed debatten. Exempelvis inbjuder de till en syn på Stockholms OS-kandidatur 2004 som en samling kamrers-, arkitekt- och näringslivsfrågor, inte som en idrottsfråga. Borta är vad som borde vara huvudfrågorna: Är OS med sin förankring i den olympiska rörelsen ett så värdefullt evenemang att man bör eftersträva värdskapet? Vad skulle ett OS betyda för den inhemska idrotten?

OS blir i grunden ett obegripligt skådespel, en utbytbar idrottstävling, för den som inte känner till historien och idéerna bakom. För inte så länge sedan höjdes röster för att OS började bli otidsenliga, att de rentav borde läggas ner. Nu är sådana röster sällsynta samtidigt som den olympiska rörelsen flyttar fram positionerna i idrottsvärlden. Det är alltså ingen misslyckad kunskapsinvestering att lära sig mera.

Olympia

De moderna olympiska spelen har funnits sedan den 6 april 1896, då de första invigdes i Aten av kung Georg. Det betyder att så gott som alla nu levande är "födda" med OS och i den meningen frestas ta dem för givna. I själva verket är de ett märkligt, ett osannolikt fenomen. Särställningen beror på den historiska symboliken, utan motsvarighet hos de många mästerskapstävlingar som kommit därefter. Alla DM, SM, EM och VM saknar varje form av historieromantisk grundval, de ligger på ett annat plan - ett logiskt utflöde av industrisamhällets idrottsorganisatoriska rationalism.

Inget världsomspännande kultuvenemang återgår så påtagligt på antiken som de moderna OS. Samtidigt är just dessa OS det största och mest uppmärksammade globala evenemanget alla kategorier. Det är intressant att just idrottsarenan inspirerat till en så stark förbindelse. Här ligger det starkaste historiska källflödet bakom olympismen.

Tydligast upplever man givetvis detta källflöde på ort och ställe, i det avlägset belägna Olympia på Peloponessos i västra Grekland med delvis bevarade, antika idrottsanläggningar. Några långa stenkast därifrån ligger ett centrum för Internationella Olympiska Akademin med bibliotek, idrottsanläggningar, restaurang och bostäder. Här finns även Pierre de Coubertins hjärta begravt under en minnesstod, som är föremål för ceremoniella uppvaktningar. De relegionsliknande dragen i den olympiska rörelsen får här sitt kanske starkaste uttryck, andra återfinns i vissa ceremonier under själva OS.

Coubertin

Coubertin (1863-1937) är själv det andra historiska källflödet. Han framställs med rätta som initiativtagaren bakom de moderna OS, små sporadiska och lokala sådana hade funnits sedan 1600-talet - först med den franske aristokraten blev de stort upplagda, internationella och varaktiga. Han lade även grunden till den olympiska ideologin både i tal och skrift. Särskilt värdefulla är hans många skrifter, som i urval fångar åtskilligt av dagens olympiska idéer och ideal. Han lär ha producerat cirka 10-12 000 trycksidor, merparten med olympiskt innehåll (ett välvalt, litet urval borde genom Sveriges Olympiska Akademis försorg översättas till svenska!)

I fråga om kvinnoidrotten ställde sig Coubertin till sin tids många konservativa idrottsledare med uppfattningen att tävlingsidrotten huvudsakligen var en mäns sak. Däremot var han progressiv när det gällde arbetarnas deltagande och i samband därmed amatörismen ("den levande mumien"). Han ville att alla samhällsklasser skulle ingå i den olympiska gemenskapen. Då fick han inte hålla benhårt på ett amatörideal avpassat för engelsk aristokrati. Men viktigast är utan tvivel Coubertin som internationalist och fredsfrämjande. Den olympiska rörelsen blev i hans tappning en global fredsrörelse.

Fysik

Vilka idéer och argument har tänkarna i Lausanne använt, när de förklarat den olympiska rörelsens betydelse för indi-

vid och samhälle? Man kan lämpligen göra en uppdelning i fem punkter: fysik, mentalitet, socialitet, politik och ekonomi.

Märkligt nog spelar den fysiska (muskulära) sidan inte någon framträdande roll i olympismen. Kanske beror det på att man anser förtjänsterna hos den starka kroppen vara uppenbara. Dessutom ser olympismen sig som en helhetsideologi och då kan man ha anledning till att koncentrera sig på mindre självklara inslag.

Mentalitet

Den olympiska idrotten förses med en lång rad mentala (psykisk-moraliska) förtjänster: individen utvecklas genom ansträngning, vilja att utmärka sig, självkänedom, uppriktighet, artighet, ridderlighet och fair play, självdisciplin, idealism, ut hållighet, fantasi m m. Sådana inslag ingår sedan i personligheten. Den olympiska idrotten blir en medborgarfostrande förskola till kommande samhällsinsatser.

Originellt är begreppet excellens. Till grund för detta ligger strävan att utmärka sig, att prestera sitt optimum, att bli bäst. Idealet om excellens stämmer fullständigt med idrottsuppfattningen i det antika Grekland. Där räknas endast vinnaren, han ansågs vara gudarnas specielle skyddsling, alla övriga beklagliga förlorare. Så långt går ingalunda den moderna olympismen. Men att i ett jämlikhetens och jantelagens samhälle (här avses exempelvis Norden) öppet berömma försöken att överträffa alla andra, är nog så intressant. Det kan diskuteras hur detta ideal skall förenas med Coubertins ord om att huvudsaken är att delta.

Socialitet

Den sociala aspekten utvecklas på skilda sätt. Det talas om att "idrottstävlingen är ett utflöde av livet och ett biologiskt inslag som tillåter människan att uttrycka och utmärka sig på det sociala planet". Viktig är tanken på OS som en mötesplats för i princip alla. Det är mot den bakgrunden man skall förstå kraven på en för alla gemensam olympisk by.

OS är alltså öppet för alla. Det talas inte mycket om begränsningar. I de flesta fall (grenar) är den olympiska rörelsen inriktad på elitungdomen. Men successivt sker en breddning till yngre (ungdoms OS) och till motionssektorn (Olympic Day Run). Kvinnorna är sedan länge med i det mesta. Handikappade har sina Parolympics. En social breddning pågår. När får vi veteran-OS?

Politik

Här är utgångspunkten att den olympiska rörelsen skall stå fri från politik liksom barriärer resta genom religion, ras och språk.

Annorlunda uttryckt: den skall vara autonom, underkastad endast sina egna lagar och normer - en självständigt verkande kraft i världssamfundet. Det svåraste hotet har kommit från nationalismen, på grundade utrikespolitiska och militära motsättningar.

I linje med den internationella inriktningen ligger olympismens

strävan efter fred och förståelse mellan folken. Det var Coubertins kungstanke. Den har - liksom excellensidealet - hämtat näring från det antika Grekland, där en festfred (ovisst hur utbredd) rådde i samband med OS.

Ekonomi

Den ekonomiska aspekten leder omedelbart till amatöridealet. Det är numera i stort sett övergivet man var tidigare en dogm. I centrum stod idrottsmännens materiella villkor. Sin ivrigaste talesman hade amatörismen i IOK-presidenten Avery Brundage, som inte kompromissade en millimeter.

"Amatörsport är en rekreation, en fritidssyssla, inte ett yrke, lek och inte arbete. För att existera och blomstra måste den vara fri utan politiska eller kommersiella inslag. Så kallad professionell sport är inte sport utan en gren av underhållningsindustrin som cirkus; den är till för åskådarna medan amatörsporten är till för deltagarna" (1963).

Summering

I den ideologifattiga idrottsvärlden framstår olympismen som ett stort undantag. Här bygger man på djupa historiska traditioner. Här omger man sig med evenemang med symbolmättade ceremonier. Här förekommer idéer och ideal som delvis är särpräglade och tillsammans bildar ett system, en ideologi.

Hur den skiljer sig från idrottsvärlden i övrigt och hur den stämmer med verkligheten kan diskuteras. Men det får tas upp i annat sammanhang. Här har olympismen presenterats på egna villkor. Under alla omständigheter förtjänar den att vara mer känd och diskuterad än vad som nu är fallet. Den olympiska rörelsen är inte bara tävlingar, organisation och ekonomi.

JAN LINDEROTH

Björn Folin i SOK

Björn Folin har anställts av Sveriges Olympiska Kommitté (SOK) för att arbeta med press-, informations-, och marknadsfrågor. Björn är journalist och har arbetat med pressfrågor vid flera stora idrottsevenemang i landet som t ex vid VM i friidrott i Göteborg och för den svenska OS-truppen i Atlanta.

Idrottshistoriskt seminarium

Internationella Olympiska Akademien (IOA) håller i år för femte gången International Post Graduate seminar. I år kommer för första gången svenska deltagare att närvara. Sverige representeras av Hans Bolling och Nils Olof Zethrin, båda doktorander med idrottshistorisk inriktning vid Historiska Institutionen vid Stockholms Universitet.

OS-maskotar i Sydney. Ett näbbdjur, ett myrpiggsvin, en kookaburra är djur som är valda med stor omsorg för att representera jord, luft och vatten. De heter Olly, Syd och Millie

OS-medaljör som ledstjärna

En stor idrottsman har erfarenheter som kan ha nytta för näringslivet. Ett exempel på detta är OS-guldmedaljören Gunde Svan, som aldrig lämnade något åt slumpen utan var minutöst noggrann i allt. Nu vill han delge sina erfarenheter genom individutveckling i sin "utbildningsverkstad" i Vansbro.

Efter ett hårt femmilslopp tog det två dagar för Gunde att återhämta sig. Efter en kurs på 25-30 personer tar det fyra dagar för Gunde att återhämta sig. Så mycket ger Gunde av sig själv vid sina kurser.

I en och en halv timme berättar han hur han blev bäst i världen och "eleverna" sitter som trollebundna. Han drar paralleller med näringslivet och försöker få åhörarna att förstå hur man blir en vinnare. Det handlar om att förbereda sig minutöst och gå metodiskt till väga och söka nya lösningar för att gå vidare.

Var inte förberedd

Han tränade fyra år inför OS-tremilen. Det regnade den dagen loppet gick. Gunde var inte förberedd på detta och han vann inte. Efter det tränade han i alla möjliga väder för att vara beredd på de värsta väderförhållandena. Konkurrenterna brukade testa 50-60 par skidor. Gunde testade 400 par för att hitta de bästa. Han tog också med de som skulle ge honom näring under loppet på träningarna och genom att långa soppan snabbare kunde Gunde tjäna flera sekunder under en femmil.

-Vinnaren har alltid en handlingsplan, förloraren har en ursäkt, säger Gunde.

Efter två dagars kurs skall deltagarna få så mycket självförtroende att de ser varandras olikheter som en möjlighet och inte som ett hot. Gunde är med hela tiden under de två dagarna. Individuen står i fokus och innan deltagarna kommer lär sig Gunde namnen på alla för att de skall känna att han bryr sig om dem.

Det hela började med att ledningsgruppen i ett företag bjöd in Gunde och de fann att han hade samma budskap som de men de kunde inte framföra det med samma entusiasm. Det var lättare att framföra budskapet genom Gunde.

Genom olika praktiska övningar får han deltagarna att förstå att var och en är viktig för att teamet skall lyckas.

På detta sätt har Gunde blivit en betydelsefull kugge i näringslivet via sina kurser i individutveckling i lokstallarna i Vansbro. Det är en byggnad han köpt och restaurerat.

Detta är ett fint bevis på att de firade idrottshjältarna kan bli en förebild för anställda i olika företag och bidra till trivsel och ökad produktivitet i företagen. Våra OS-hjältar kan få stor betydelse för Sverige i stort och det borde vår regering förstå och satsa på idrotten, som kanske mer än något annat är den bästa medicinen mot våld, rasism och annan kriminalitet, och bidrar till färre sjukdagar under en människas hela liv.

Men man behöver inte gå på Gundes utbildning för att förkovra sig. I SISUs katalog över idrottsböcker kan man få många bra tips och råd. SISUs idrottsböcker finns i Idrottens Förlag. Här finns böcker för personlig utveckling, ledarskap, friskvård, träning, idrott m.m.

Viktiga ämnen som behandlas är kost, mental träning, ledarskap, fysisk träning, skador, doping, friskvård och idrottshistoria.

STIG NILSSON

Trefaldig olympier

Gunnar Lindström var en av världens bästa spjutkastare under 1920-talet. Han studerade till agronom och tävlade för Malmö AI 1920-21. Olympisk start gjorde han 1920 i Antwerpen 1920, där han blev sexa. Vid OS i Paris 1924 tävlade han för Eksjö och tog silver med ett kast på 60,92 efter finländaren Myyrä. Ansatsen låg på gräs och tävlingen genomfördes i hållande regn. Ansatsbanan var därför hal och hela tävlingen chansartad. Efter en jämn och hård fight kunde Myyrä försvara titeln från 1920. Gunnar Lindström var även med vid OS i Amsterdam 1928. Där blev han 17e man. Efter OS i Paris kastade Gunnar Lindström 66,62, nytt världsrekord. Därmed har han blivit Eksjö's store idrottsman.

Amatörer och proffs

John Svanbergs diskvalifikation bildade upptakten till en bred debatt om amatörism och professionalism. Den spädades på med anledning av hans hembesök och de tävlingar som då genomfördes.

I november 1909 uttalade sig Idrottsförbundets styrelse på följande sätt:

“Ehuru Svenska IF:s styrelse icke arbetar för den professionella idrotten och ställer sig ogillande mot densamma, så, då styrelsen finner det hart när omöjligt att förhindra sådan idrott, anser densamma, att den professionella idrotten dock i vad den avser allmän idrott, bör komma under Svenska Idrottsförbundets ledning och kontroll.“

Det var alltså ett framsynt förbund.

Vid ett internationellt möte i Stockholm 1912 kom också amatörfrågan upp. IAAF fastställde sedan vid ett möte i Berlin 1913 nya regler. Bakom IAAFs tillkomst låg svenskarna J S Edström och Kristian Hellström. Därför kom reglerna att utformas mot svensk bakgrund:

- Amatör får ej mottaga pris, som ej kan förses med inskription eller som har högre värde än 180 kr.
- Amatör får ej under ett kalenderår tävla utomlands mer än 21 dagar, OS och EM oräknade
- Amatör får ej direkt eller indirekt uppbära ersättning för tidsförlust eller förlorad arbetsförtjänst
- Amatör får ej mottaga betalning för att han använder en firmas redskap och dylikt eller tillåta att hans namn används som reklam för sådan.

Efter händelserna 1961-63 då Dan Waern offerades trots Svenska Friidrottsförbundets arbete för att modernisera bestämmelserna ändrades reglerna.

Vid ett möte inom IOK i Moskva 1962 antog man nya beslut och uttalade följande:

“IOK är i princip emot ersättning för förlorad arbetsförtjänst, enär den anser att en sådan skadar den olympiska amatörismen. När en tävlande kan påvisa att hans anhöriga blir lidande på grund av hans lön uteblir, då han deltar i Olympiska Spel, är emellertid vederbörande olympiska kommitté berättigad att lämna honom ekonomiskt understöd. Det utbetalda beloppet får dock aldrig överstiga det verkliga inkomstbortfallet, och ersättning får ej utgå under längre tid än 30 dagar.“

Sedan har det hänt mycket inom de olympiska leden. Nu kan USAs Dreamteam i basket delta och i Nagano kommer de högt betalda NHL-proffsen att uppträda i ishockeyrinken under den olympiska fanan och den olympiska elden.

Kungar i idrotten

Inom idrotten finns massor av kungar som t ex skidkungar. Men även kungarna av familjen Bernadotte har varit mycket involverad i svensk idrott. Den i början av året bortgångne Prins Bertil var ordförande i SOK i nästan 50 år och i RF i över 40.

Gustav V var som kronprins beskyddare för den internationella kongress i Paris vid vilken IOK bildades 1894. Han var även ordförande i Centralföreningen för Idrottens Främjande 1897 till 1907. Han efterträdde sin far Oscar II.

Gustav V betydde mycket för svensk tennis. Han anlade en bana på Skeppsholmen och en tennisklubb uppkallades efter hans maka kronprinsessan Victoria 1892, nuvarande Kungliga LTK. Han spelade också som bekant tennis i hög ålder och under sin glans dagar blev han internationell svensk mästare i dubbel inomhus 1906.

Han äldste son, Gustav Adolf, var hedersordförande i organisationskommittén för OS i Stockholm 1912. Han var även förste ordförande i RF, bildat 1903, och i SOK bildat 1913.

Han efterträddes 1933 i RF och SOK av arvprins Gustaf Adolf, som var aktiv i många idrotter. Han omkom i en flygolycka och efterträddes av Prins Bertil som gjorde stora insatser för svensk idrott och var även han aktiv i många idrotter som i skridskor och boule. Han hade också ett stor motorintresse.

Vasaloppssåkare

Vår nuvarande kung är bl a AIKs beskyddare och en flitig motionsidrottare och har åkt Vasaloppet på bra tid. Sedan är kungafamiljen entusiastiska besökare vid de Olympiska Spelen, både sommar och vinter.

OS-hopp slutar

Ett av de största svenska OS-hoppen inför OS i Nagano slutar. Det rör sig om freestylehopparen Marie Lindgren. Hon riskerar blödningar i hjärnan efter en olycka i januari. Givetvis känns det tungt för Marie men hon har inget val. Olyckan skedde på träning inför World Cup i Beckenbridge i USA. Hon landade på huvudet sedan hon missat upphoppet. Hon fick en spricka på sjätte ryggkotan och fick en häftig hjärnskakning med en minneslucka på 20 minuter som följd. Hon tog silver vid OS i Lillehammer.

En liknande olycka ytterligare en gång hade medfört men för livet men nu klarade hon sig bra utan hjärnskada och invaliditet men en start i Nagano är otänkbart.

Donation

**Från dödsboet efter den före sekreteraren , den ny-
ligen avlidne Gustav Adolf Öhlund, har SOF erhållit
en värdefull donation:**

Tidning för idrott, 1881-1888, 1889-1897

Ny tidning för idrott 1902, 1915-1917, 1919

Nordiskt Idrottslif 1900-1902, 1905-191914

Svensk Gymnastik- och IdrottsföreningsRiksförbunds
årsbok, 10 st 1911-1927

Sveriges Centralförening för Idrottens Främjandes årsbok
1929

Svenska Idrottsförbundet 1895-1925, Minnesskrift

Uppsala Studenters Idrottsförening 50 år

Idrottsbladet 1913-1914

Sven Lindhagen: Mina 15 Olympiader och några till,
Olympiaboken, Guldmedaljörer, Mina största idrotts-
upplevler

Erik Bergvall (Red): VII Olympiaden i Paris 1924, X Olympi-
piaden Lake Placid Los Angeles 1932, XI Olympiaden
Olympiska Spelen 1936 Garmisch-Partenkirchen Berlin

Hjalmar Johannesen: Olympic Winter Sport in Norway

P. Chr. Andersen: De Olympiske Vinterleker Oslo 1952

Q. Glokar Well: OLYMPIADEN I Rom 1960

Olof Groth: Vinterolympiaden Norge 1952

R. Henrik Sandblad: Olympia och Valhalla

Per Olof Holmäng: Idrott och politik

Jan Lindroth: När idrotten blev folkrörelse

Lars Ekegren (Red): Idrottskamrader minns.

2 broschyrer Innsbruck

Därmed har SOFs samlingar fått värdefulla tillskott.

Ett nytt slags OS

**Snart avgörs det vilken stad som tilldelas OS 2004.
Avgörandet och beslutet närmar sig. Avgörandet vi-
sas direkt i TV den 5 september kl 18.30-19.00. I sänd-
ningen ingår en två minuters film från Stockholm. Vi
får också se segerjublet i den segrande staden. Bli-
r det ett segerjubel i Stockholm som kommer att vi-
sas? Skulle Stockholm få detta spel blir det ett nytt
slags OS med mera närhet och gångavstånd mellan
flera arenor och ett mycket miljömedvetet program,
inget gigantiskt spel.**

Den enda nya stora enheten blir OS-stadion Victoria och
där alldeles intill byggs OS-byn upp i Hammarby Sjöstad.

För turismen blir det ett stort uppsving i Sverige och Stock-
holm, som kommer att beskrivas i 1000 TV-kanaler och
10 000 tidningar. Mer än tre miljarder människor kommer
att följa spelen via TV, och många kommer säkert att lockas
att långt efter spelen besöka Sverige. Det betyder också
ett uppsving för hotell- och restaurangbranschen. I bygg-
branschen blir det många jobb av de totalt 40 000 arbets-
tillfällen som skapas.

Idrottsungdomarna får ett mål att sikta mot.

Kulturen kommer också att få en framträdande plats. 420
miljoner är i budgeten avsatt för kulturen.

På plussidan räknar man också med skatteinkomster för
staten på 8-12 miljarder kronor.

Arrangören får dessutom 6 miljarder kronor från TV-rät-
tigheterna. Resten för att täcka kostnaderna beräknas
komma från sponsoravtal från det svenska och det utländ-
ska näringslivet. Vidare får Sverige EU-bidrag och intäkter
från biljettförsäljning, försäljning av mynt och frimärken o s
v. Allt tyder på att skattebetalarna kommer undan utan att
lägga till något.

Idrottsantikariatet

**Idén om ett antikariat som enbart köper och säljer
saker med anknytning till sportens svunna värld hade
länge legat och grott. Ett sådant antikariat existe-
rade inte i hela Norden, knappast ens i världen.**

Ett antikariat som skulle bli en samlingsplats för idrotts-
älskare, främst sådan med idrottshistoriskt intresse, där
samlare, statistiker och forskare kunde göra fynd.

1988 blev antikariatet verklighet. För besökaren kan det
bli en nostalgichock. Det förlutna finns här på hyllor, bän-
kar och i skåp. Här finns gamla Rekordmagasin, All Sport,
idrottsböcker, klubbnaålar, teckningar, foton m m.

Idrottsantikariatet är beläget i Vällingby på Grmstagatan
170 i en ny, fräsch lokal på 200 kvm, som verkligen har
atmosfär, och påminner mycket om ett idrottsmuseum.
Idrottsantikariatet sköts av SOF-medlemmen Sivert
Zacharoff.

Här finns även nya böcker och utländsk litteratur.

Idrottsantikariatet köper även idrottshistoriskt material
främst böcker.

I hyllorna hittar man en hel del olympiskt material som kan
vara av stort intresse för SOFs medlemmar

OS-ryttare avstängda

Inför OS i Atlanta lät Argentina sina hästar hoppa mot tunna stålvajrar och träbitar med uppstickande spikar. Det trodde man skulle ge framgångar i OS i Atlanta. Men det blev tvärt om. Fyra ryttare blev avstängda i sex månader och givetvis stryks de ur resultatlistorna från Atlanta.

Popov tävlar igen

Den ryske simmaren Alexander Popov som vann guld på 50 meter fritt och 100 meter fritt både i Barcelona och Atlanta och utsågs till Årets Idrottsman i Ryssland 1996 och därefter blev knivhuggen av en melonförsäljare på en gata i Moskva, tävlar nu igen. Han vann 50 meter fritt vid Australian Sport Meet i Canberra på 23,24. Dessutom har Popov gift sig med Daria Sjmeleva. Hon simmade medley vid OS i Atlanta

Brons i puckelpist

VM i freestyle avgjordes i Nagano i samma banor som skall åkas i OS. Det blev brons i puckelpist för Sverige genom Jesper Rönnbäck. Det var Sveriges första medalj i VM- eller OS-sammanhang. Intresset för free style är mycket stort i Japan. Backen var fin och inbjöd till fina tävlingar. Svenskorna Marja Elfman och Jenny Eidooft kom på nionde resp efte plats. I acroski (balett) damer tog tog Sverige silver och brons genom Åsa Magnusson och Annika Johansson

Simningens historia

Ända sedan de första människorna beträdde jorden har badandet utvecklats. Badandet och simningen finns omnämnda i många gamla sagor och berättelser. Och av dessa att döma har vi badat och simmat långt tillbaka i tiden. De äldsta bevisen på att vi simmat är 5200 år gamla. Badhusen började dyka upp långt före Kristi födelse. Perserna var förmodligen först med detta. Badhusbyggandet spred sig sedan runt Medelhavet. Baden var till en början överhetens njutningsplatser. I Rom flyttades badandet in i badhus från att ha varit ett utomhusnöje. Det gjorde att Rom fick lika många badhus som akvedukter dvs 11 st. Dessutom fanns det cirka 850 andra bad som lär ha varit mycket lyxiosa fast i mindre storlek.

Baden byggdes i början endast för överheten men blev sedan folkbad då man började hylla friskvården, en frisk kropp med en frisk själ för att utforma den fullkomliga människan.

Sedan har simningen utvecklats till simtävlingar med EM, VM och OS. IOS är simning efter friidrott en av de mest populära och mest publikbesökta tävlingarna.

AIKs friidrottsolympier

AIK är mest känd i olympiska sammanhang genom fotboll och ishockey genom spelare som Henry Garvis Carlsson, Sune Mona Lisa Andersson, Leif Honken Holmqvist Bert Ola Nordlander m fl. Men AIK har och har haft många andra idrotter på programmet och har SM-vinster i backhoppning, bandy, bordtennis, bowling, curling, handboll, skridskor och störtlopp. AIK har också utövat brottning, cykel, dragkamp, gymnastik, längdskidåkning, nordisk kombination, orientering, rodd, simning, sparkstötting, skytte och tyngdlyftning.

Men AIKs friidrott har man sällan hört talas om. Det har Owe Fröberg tagit fasta på och undersökt AIKs historia i friidrott och givit ut en bok om detta på 135 A4-sidor. Owe, som är vice ordförande i Sveriges Olympiahistorikers Förening, behandlar AIKs historia i Allmän Idrott. Detta verk omfattar ett kvartssekel och presenteras som ett verk av Patrik Löfgren Fan Club. Patrik Löfgren var klubbens förste stora stjärna med bl a fem segrar i mileloppet om Dicksonpokalen, det främsta man kunde vinna då. Det är en år-för-år historia med många intressanta inslag. Där hittar vi AIKare i OS-sammanhang i fri idrott. Intresserade kan köpa avhandlingen från Owe, tel 08-552 474 73. Priset är överkomliga 100:-

STIG NILSSON

OS-vinnare mordhotad

Maratonlöparen Josia Thugwane blev Sydafrikas förste svarte guldmedaljör i Atlanta. Men Thugwane har inte bara fått hyllningar. Maffian i Sydafrika tror att han blivit rik på segern och har flera gånger mordhotat honom. Vid ett tillfälle blev han till och med träffad av en kula när han körde bil. Han klarade sig genom att slänga sig ut och springa därifrån. Han och hans familj har tagit skydd på hemlig ort.

Bidrag till vinter OS

Sveriges Olympiska Kommitte har beslutat om fördelning av bidrag till vinter OS för säsongen 1996-97 enligt följande:

		Freestyle	260 000
Rodel	200 000	Längdåkning	300 000
Curling	450 000	Snowboard	150 000
Ishockey	650 000	Skidskytte	375 000
Konståkning	100 000	Short track	50 000
Alpint	300 000	Hastighetsåkn	225 000
Backe	100 000	Totalt	3 160 000:-

De första vinterspelen

Det första vinter OS genomfördes i Charmonix i Frankrike 1924. Redan 1908 i London hade konståkningen varit med i OS och i Antwerpen 1920 fanns både konståkning och ishockey på programmet. Nu skulle det bli ett vinter OS med skidåkning, hastighetsåkning på skridskor, bobsleigh, curling o s v.

Sverige var inte positiv till dessa mästerskap. Man hade ju Nordiska Spelen vart fjärde år i Stockholm. Norge hade Holmenkollen och Nordmarka och ansåg att man bara i de nordiska länderna kunde arrangera skidåvlingar. Finnarna var neutrala.

Den olympiska vintersporttanken hade ej slagit rot i Sverige. De traditionella tävlingarna på hemmaplan ansågs viktigare. Götas hockeyspelare som då var bäst i Sverige hade DM och SM att tänka på och dessutom SM och DM i bandy. Bara målvakten Einar Olsson Djurgården och någon ytterligare spelare ställde upp. Sverige fick lita till Berlin-svenskarna Nisse Molander. Lulle Johansson och Birger Blomqvist, som också blev svenskarnas tolkar på hotellet.

Skidåkarna var svåra att övertala. Man föredrog DM. Bl a föredrog Sven Utterström Norrbottens DM före OS. Han var dessutom rädd att åka tåg. Skidåkaren Torkel Persson var också svår att få med och det berodde på att han inte fick ta med snus och utan det åkte han inte. Det var införsel förbud på tobaksvaror till Frankrike. Till slut lyckades man få tillstånd från Franska legationen i Stockholm att få ta med några hektar.

Spelen i Charmonix visade att de nordiska länderna inte stod i särklass. En italienare var mycket nära svenskar och finnar i skidåkning. Nordamerikanerna visade hög klass i hastighetsåkning på skridskor och främst i ishockey. I konståkning imponerade också nordamerikanerna och i backhoppning kom en amerikan (Anders Haugen, norskamerikan) först-fyra.

50 år senare, 1974, upptäckte den norske skidexperten Jacob Vaage att man 1924 hade räknat fel poäng för bronsmedaljören Thorleif Haug. Han hade felaktigt fått 1800 poäng i stället för riktiga 17821. Haugen hade 17916. Vid en ceremoni i Oslo i september 1974 överlämnade Haugs dotter Ann Marie Hagnussen bronsmedaljen till den då 86-åriga Anders Haugen.

Fem guld till Heiden

Erik Heiden vann fem OS-guld i Lake Placid 1980 på skridskoovale. En fantastisk prestation. Han började som hockeyspelare i staden Madison i Wisconsin i USA. Men sedan han slagit ut en tand i ishockeyspelet förbjöd mamma en fortsättning och beordrade honom att satsa på konståkning. Men han gillade inte konståkning och gick snabbt över till hastighetsåkning på skridskor.

Han var 21 år när han kom till OS i Lake Placid och tillhörde favoriterna på samtliga distanser. Han var välmeriterad och hade vunnit VM-guld för juniorer 1977 och 1978, VM för seniorer 1977, 1978 och 1979 och sprint VM samma år. 1979 vann han samtliga distanser i VM och sprint VM

Det blev en fantastisk uppvisning av Erik, ett prakt-exemplar som idrottsman.

500 meter var svårast. Då kan man inte ta igen ett felskär. Tiden 38,03 räckte till guld före ryssen Kulikov, 38,37. 5000 meter blev tuffast och först på sista varvet kunde Erik avgöra. 7.02,29 före Stenshjemmet som åter var tvåa på 7.03,28.

På 1000 meter blev segermarginalen större 1.15,18 mot kanadensaren Bouchers 1.16,68.

På 1500 meter blev det seger i utklassningsstil. 1.55,44 mot normannen Kay Arne Stenshjemmets 1.56,81.

10000 meters guldet gav även ett nytt världsrekord på 14.28,13 och tvåan Piet Kleine från Holland var långt efter 14.36,03.

Erik förstod att slå mynt av sina framgångar. Efter prisutdelningen hade han sålt rätten till fotografering till nyhetsbyråerna UPI och AP men de fick bara ta bilder i svartvitt. Färgbildsrätten hade han sålt till en stor veckotidning. Men UPI-fotografen lurade honom. Han hade satt ihop den svartvita filmen med färgfilm. Filmen som såg ut att varar svartvit måste visas upp före laddningen. Men de sista 18 bilderna var i färg. Och färgbilderna kablades sedan ut över världen.

1980 valdes han till världens bästa idrottsman. Efter VM i Heerenveen på våren efter OS drog han sig tillbaka. Han har sedan visat upp sig som ishockeyspelare i Norge och som proffscyklist i Giro d'Italia. Hos amerikanska ABC har han också varit TV-kommentator.

Inget snus - Inget OS.

I Östersunds Posten intervjuades Märta Jonsson, dotter till Torkel Persson (1894-1972).

Som den gamla tidens skidränare var Torkel hårdad och stark efter hårt skogsarbete i djup snö. På den tiden var det aldrig tal om några köldgränser vid tävlingar. Även vid minus 40 grader tävlades det - på med vadmalsbyxor bara!

Första gången Torkel gjorde sig ett namn, var vid DM på 6 mil i Östersund 1919. Dagen före hade han åkt skidor från Offerdal till Näldens järnvägsstation, där han tog tåget till "stan". Efter tävlingen som han vann, återvände Torkel på samma sätt och totalt blev det 20 mil på skidor under tre dagar.

Två år senare gjorde han om samma resor. Men nu missade han tåget till Östersund. Då var det bara att skida in till staden, dit han anlände sent på natten. Upp tidigt på morgonen för vallning och sedan tävlingen över sex mil och som Torkel åter vann. Lite mat på det och sedan på med skidorna igen för hemfärd.

Du skall till Frankrike

1924 befann sig Torkel långt hemifrån för timmerhuggning åt en bonde. En dag kom bonden med häst och släde till skiftet.

- Kom med mig nu Torkel, jag skall skjutsa dig till stockholmståget och sen skall du på skidtävling i Frankrike!

- Nej, inte kan jag det, jag måste hugga färdigt först

- Pappa var genast sugen på att åka, säger dottern. Anledningen till att han först sa ifrån var helt enkelt att han inte hade något snus. Det ordnade sig dock, men jag är övertygad om att han stannat hemma om han inte fått tag i snus.

Torkel klev på tåget öster om Åre. I Östersund fick han sällskap med Erik Winnberg och därmed hade en flera dagars resa ner genom Europa påbörjats.

I detta, det första vinter-OS i Charmonix, stod dock de svenska längdåkarna sig slätt i jämförelse med väl förberedda normmän och finnar, dålig utrustning hade man dessutom.

Men Torkel gjorde en fin insats, 9:a på 18 km och 5:a och bäste svensk i den tunga femmilen. För det fick han en stor silverskål, senare använd som dop-

funt för barn och barnbarn.

Dessutom erhöll Torkel en bronsmedalj i lagtävlingen som han lät glasa in och var mäktigt stolt över. Jag har hört talas om dessa lagtävlingsmedaljer men inte sett någonting om dem i t ex Kampers medaljörlexikon.

ISOF-Bulletinen 1/97 fanns en rad frågesporter. Bl a var där en fråga vem som vann Vasaloppet 1923. Det gjorde Oscar Lindberg, men Torkel var med och hade lika gärna kunnat segra. Men innan start kontrollerade han det digne prisbordet och fick där syn på ett glänsande gevär och som skulle tilldelas den som kom på 17e plats. En anledning god som någon att Torkel Persson från den lilla byn Oldåbacken blev 17e man i Vasaloppet 1923.

LARS LINDEROTH

En spark av Balck

I februari avhölls i östra Jämtland VM i sparkstötting. Finsk dominans var det, även om världsrekordinnehavaren på alla distanser, Hannu Vierikko, inte deltog. Dennes rekordtid på t ex 200 meter är 22,6 och på 10000 meter 21.48,0. Så nog går det undan.

Vi blev i detta sammanhang påmind om vår egen Viktor Balcks insatser även på detta område. Balck (1844-1928) var ju medlem i IOK från starten fram till 1921. Det var hans förtjänst att OS 1912 förlades till Stockholm.

Balck var ledare och senare ordförande för Stockholms Sparkstöttingklubb, som bildades 1888. Vid Nordiska Spelen i Stockholm 1901 och 1905 var sparkstöttingåkning en av grenarna och det tävlades över flera distanser.

I Kuopio körs årligen ett tiomilalopp på spark som heter Viktor Balcks Minne.

Som en kuriositet kan nämnas att Balck år 1889 ordnade så att Tavastehus bataljon utrustades med sparkar från Härnösand. Det är bara att hoppas att detta ej var en bidragande orsak till att vårt grannland led så svidande förluster i det s k finska vinterkriget.

LARS LINDEROTH

Sportjournalisternas Stora Pris

Sedan 1963 har medlemmarna i Svenska Sportjournalistförbundet utsett årets idrottsman. De flesta som fått priset har olympiska insatser som främsta merit, även om de inte fått sin utmärkelse under ett olympiskt år väger de olympiska meriterna tungt. Notabelt är att från 1963 till 1994 har ingen kvinna fått utmärkelse men de två senaste åren tilldelades utmärkelsen en kvinna. Skall det fortsätta? Så här ser hela listan ut:

- 1963: Jonny Nilsson, skridskor
- 1964: Sixten Jernberg, skidor
- 1965: Björn Knutsson, speedway
- 1966: Kurt Johansson, sportskytte
- 1967: Erik, Gösta, Sture och Tomas Pettersson, cykel
- 1968: Gösta Pettersson, cykel
- 1969: Rickard Bruch, friidrott
- 1970: Göran Larsson, simning
- 1971: Stellan Bengtsson, bordtennis
- 1972: Gunnar Larsson, simning
- 1973: Kjell Johansson, bordtennis
- 1974: Björn Borg, tennis
- 1975: Ingemar Stenmark, skidor
- 1976: Björn Borg, tennis
- 1977: Ingemar Stenmark, skidor
- 1978: Björn Borg, tennis
- 1979: Björn Borg, tennis
- 1980: Ingemar Stenmark, skidor
- 1981: Ingemar Stenmark, skidor
- 1982: IFK Göteborg, fotboll
- 1983: Mats Wilander, tennis
- 1984: Gunde Svan, skidor
- 1985: Gunde Svan, skidor
- 1986: Gunde Svan, skidor
- 1987: Patrik Sjöberg, friidrott
- 1988: Tomas Gustafsson, skridskor
- 1989: Jan Ove Waldner, bordtennis
- 1990: Stefan Edberg, tennis
- 1991: Stefan Edberg, tennis

1992: Jan Ove Waldner, bordtennis

1993: Torgny Mogren, skidor

1994: Tomas Brodin, fotboll

Inte oväntat dominerar Björn Borg och Ingemar Stenmark som av många anses vara våra två bästa idrottsmän genom tiderna. Under åtta år, 1974-1981, kom ingen annan idrottsman in i fråga.

1995: Annika Sörenstam, golf

1996: Ludmila Engquist, friidrott

Olympisk skidledare från Waggeryd

En av de stora skidledarna i Sverige var från Waggeryd. Hans namn är Åke Fredriksson, nu 77 år. Han var mycket idrottintresserad men efter hand blev skidor hans idrottsliga huvudintresse. Aktivt åkte han skidor fram till 1947 och blev bäste götalandslöpare i Vasaloppet 1942 med en 96 plats.

Lars Lindbergh från Hallby i Småland satt i Skidförbundets styrelse och ville bli avlöst 1962 efter 10 år. Då blev Åke Fredriksson tillfrågad och tackade ja. Av Sigge Bergman blev han sedan tillfrågad att ta hand om om längdöppningskommittén. Att en smålänning fick den uppgiften och inte en norrlänning var en sensation. 1966 fick han igenom att tillsätta en riksinstruktör, Lennart "Lill-Järven" Larsson.

Under tiden som ordförande i längdöppningskommittén blev det många resor till Norrland. Nattåg på fredagkväll och hemkomst på måndagmorgon.

Åke var med som ledare under fyra OS, Innsbruck 1964 och 1976, Grenoble 1968 och Sapporo 1972. De främsta minnena har varit Toini Gustafsson-Rönnlunds dubbla guld i Grenoble och Sven Åke Lundbäcks gulddåk på 15 km i Sapporo.

1972 lämnade Åke Skidförbundets styrelse. Hans efterträdare lämnade styrelsen efter två år och efter påtryckningar mest från de aktiva kom Åke igen för en ny tvåårsperiod över OS i Innsbruck 1976. Åren 1975-78 var tunga år med mycket bråk.

I Innsbruck stod hoppet till Thomas Magnusson som var i fin form. Men före första start nåddes Thomas av det tragiska budet att hans far förolyckats och Thomas måste åka hem. Nu blev det endast ett brons för längdskidåkarna vid detta OS genom Benny Södergrens brons på femmilen. Han kom in till Åke på hotellrummet halv sex på morgonen och förklarade att han inte ville åka då han inte kände sig bra. Det satt i nerverna och efter besök hos doktorn och lite lugnande snack blev det åka av och ett brons som den gången räddade den svenska skidsportsäran.

Vålådalen

Inget motionsspår i Sverige har använts av så många OS- och världsstjärnor i idrott, som Vålådalens, Gunder Hägg, Mora-Nisse Karlsson, Sixten Jernberg, Sigge Ericsson, Jonny Nilsson, Hjallis Andersen, Tomas Gustafson, Olle Tandberg, Ingemar Johansson, Floyd Patterson, italienska diskuskastaren Adolfo Consolini, de franska löparstjärnorna Alain Mimoun, Jean Wadoux och Michel Jazy, belgaren Gaston Reiff m fl. Vi skulle kunna fylla nästa hela SOF-Bulletinen med stjärnor som tränat i Vålådalen.

Främst under 40-, 50- och 60-talet då bla Gunder Hägg slog 16 världsrekord hade Vålådalen sin storhetstid. Gösta och Olga Olander var värddar på Vålådalen som drevs av Turistföreningen.

Vanliga turister kom också i stora skaror till Vålådalen många gånger för att se och träffa världsstjärnorna. Vålådalen blev ett svenskt Davos.

Gösta Olander avled 1972 och det blev bistra tider för Vålådalen. En stiftelse tog över och satsade på ett konferenscenter med stöd av stora sponsorpengar. Men även för konferensanläggningarna blev det bistra tider och stiftelsen gick i konkurs 1992.

Turistföreningen tog över Vålådalensanläggningen igen och arbetar med att återgå till den gamla atmosfären. De gamla kulturarven från Olandertiden har plockats fram, gamla möbler, en unik fotosamling, idrottspriser m m.

Gästerna börjar också komma tillbaka. 1992 hade man 12 000 besökare, 1995 24 000 besökare. Målet är 30 000. Vålådalen gör reklam för underbara skidspår och vandringleder i fjällterräng, god mat och inkvartering i olika prisklasser.

Idrottshistorien plockas fram igen och i Olandergården är man snart färdig med ett museum med bilder och prylar. Här finns bla en OS-fackla från 1948, ett särskilt Gunder Hägg-rum, Mora-Nisses guldskidor från 1948, Floyds boxhandskar m m.

Vålådalens djupa gammelskogar med kringliggande fjällområden, till ytan lika stor som Öland, föreslås bli ny nationalpark.

I slutet av maj i år samlades cirka 100 vinteridrottare från 12 olika landslag på Vålådalen för att ladda inför Nagano. På programmet stod tävlingar och tester. Arrangör var Olympisk Support, SOK och Idrottens Utvecklingscenter Mitt.

Hallands idrotts historia

Tack vare ekonomiskt stöd från landstinget och samtliga kommuner i Halland har Hallands Idrottsförbund givit ut en

Clarke Kanadas OS-manager

Bob Clarke, manager i Philadelphia Flyers, kommer att basa över Kanadas uttagningskommitté inför OS i Nagano 1998. Det är ett bevis för att Kanada satsar hårt på OS. Målet är ett nytt dreamteam. Hans medhjälpare blir Bob Gainey i Dallas Star och Pierre Gauthier i Ottawa Senators. Bob Clarke var en stor stjärna i Philadelphia Flyers på 70-talet och var bland annat med i Team Kanada som mötte Sovjet första gången 1972 och var kanske den som avgjorde turneringen till Kanadas fördel genom att skada Sovjets bästa spelare, Charlamov.

USAs manager blir Lou Lamoriello, general manager för New Jersey Devils, Stanley Cup mästare 1995. Han ansvarar för tränarstab och laguttagning. Han hade samma uppgift i World Cup 1996, som USA vann. Klart för tider- nas turnering i ishockey

Skånska familjer i OS

Lennart Strandberg från Malmö var i final vid OS i Berlin 1936 på 100 meter och tog 37 SM-titlar. Sonen Jan "Bobby" lade beslag på sex SM-titlar medan barnbarnet Joakim fick ett på 4 x 800 meter.

Men mera framgångsrik var familjen Tännander när det gäller OS. Kjell tog 4 SM i stående längd och 2 i höjd. Två SM blev det i tiokamp och Nordisk mästare 1951, trea på EM. Han deltog i två OS, 15e man i London 1948 och sjua i Helsingfors 1952. Tyvärr fick han inte lära sig att dricka ordentligt före 1500-meters loppet.

Döttrarna blev också mångkampare. Kristine tog 14 SM i fem olika grenar. Vid OS 1984 blev det en 12e placering. Vid EM blev det en 11 plats som bäst. 32 A-landskamper gjorde hon. I VM har hon en 12e plats

Annette tog hem 11 SM (mot Kjells 8). Vid OS i Montreal blev hon sjua i höjdhopp. 1984 vid OS i Los Angeles blev hon 14e i sjukamp. Hon gjorde 35 A-landskamper. 1983 blev det en 9e placering i sjukamp vid VM.

Anette är i dag gymnastiklärare i USA medan Kristine har hand om polisernas träning i Malmö.

minnesbok för något år sedan. Förordet är skrivet av Prins Bertil, hertig av Halland, och förbundets ordförande Stig Hansson.

Dispositionen är gjord så att kommunernas idrotts historia från Kungsbacka i norr till Laholm i söder finns med liksom specialidrotternas historia. Bland de som hyllas finns bordtennisspelarna Stellan Bengtsson, Jörgen Persson, kanotisten och OS-guldmedaljören Rolf Peterson, tennis spelaren Lennart Bergelin och häcklöparen Sven Nylander.

Blå Gula Guld

Bengt Grive, en av de stora idrottskommentatorerna, har skrivit en bok av olympiahistoriskt värde. Han skildrar alla de Olympiska spelen, sommar som vinner från starten 1896 till spelen i Lillehammer 1994. Dessutom finns i boken intervjuer med 62 av Sveriges Olympiska Guldmedaljörer.

Köper du boken lämnar du också ett stöd till Sveriges Olympiska kommitté.

Centralföreningen startade vinter-OS

Sveriges Centralföreningen för Idrottens Främjande startade och finansierade de Nordiska Spelen som startade 1901 och återkom vart fjärde år under lång tid. De var föregångare till Vinter-OS. Nordiska spelen hölls sista gången 1926. De till 1930 planerade spelen måste ställas in den dåliga vintern

SO-sexa drunknade

Den amerikanske kanotisten Rich Weiss drunknade i början av juni i en kanotolycka i White Salon River.

Han blev 33 år och tog silver i VM 1993 och i OS i Atlanta tog han sjätte plats i kanotslalom. Han gav sig ut på en mycket svårpaddlad del av floden som var översvämmad efter snösmältningen.

Prinsens plakett till Samaranch

I samband med Centralföreningens för Idrottens Främjandes jubileum fick Olympiska Kommitténs president Juan Antonio Samaranch Prinsens plakett. Det är den förste utlänning som fått plaketten.

John Akii-Bua död

Ugandas ende OS-guldmedaljör, John Akii-Bua är död. Många anser att han är den bästa häcklöparen i världen genom tiderna. Han vann OS-guld på 400 meter häck i München 1972 på fantastiska 47,82 och siktade på ett nytt guld vid OS i Montreal 1976.

Men då Afrika bojkottade spelen blev det ingen start för Akii-Bua.

Akii-Bua blev 49 år och avled efter en tids sjukdom.

Ugandas regering skall bestämma om han skall utnämnas till nationens hjälte och få en officiell begravning.

Anders Gärderud

1996 var ett jubileumsår för OS. För svensk friidrott var det också ett jubileum. Det var 20 år sedan Sverige tog en guldmedalj i friidrott. För den bedriften svarade Anders Gärderud som i fjol höst också firade ett jubileum. Han fyllde 50 år.

Anders var en fantastisk idrottsman men han ville aldrig stå i centrum. Han höll sig så gott han kunde undan för massmedia. När han stod överst på prispallen i Montreal tyckte han inte det var märkvärdigare än efter vilken tävling som helst.

Hans karriär gick upp och ned. Man knöt stora förhoppningar till den stora löpartalangen samtidigt som man förundrades över hans taktiska missar.

Han misslyckades i två OS. Han slog tre världsrekord på 3000 meter hinder. Den riktiga fullträffen kom i Montreal då han vann guld och slog världsrekord på 8.08,02. Det året fick han också Svenska Dagbladets guldmedalj. Seger tiden är fortfarande, 20 år senare, gångbar i de stora galorna. Hans tider på övriga medeldistanser står sig också gott åtminstone på nationell nivå. 1974 sprang han 1500 meter på 3.36,7 och den tiden har bara en löpare lyckats slå. På engelska milen delar han fortfarande rekordet med Ulf Högberg på 3.54,5. På 2000 och 5000 meter har han fortfarande svenska rekorden på 5.02,2 resp 13.17,6. Givetvis har han också rekordet på 3000 meter hinder. Då ingen löpare i dag är i närheten av Anders tider lär rekorden stå många år ytterligare.

Under sin löparkarriär utbildade han sig till gymnastikdirektör. Han blev efter OS-guldet förbundsman. Han blev grenansvarig för medel- och långdistanslöpning. Han lyckades aldrig få fram någon värdig efterträdare, ingen med både talang och ambitioner. Senare blev han förbundskapten för damlandslaget. Kontraktet gick ut efter VM i Göteborg. Efter 19 år i förbundet startar han nu egen verksamhet tillsammans med sin fru. Företaget har namnet Liv och rörelse och har som huvuduppgift att informera om kost och motion. Han har också skrivit ett avtal med Radiosporten som expertkommentator i orientering och friidrott.

Mer pengar till Bosön

Bosöns Sportcenter som i fjol nyinriggdes efter en omfattande om- och tillbyggnad kommer att förbättras ytterligare. Regeringen har anslagit ytterligare 12 miljoner för fortsatt utveckling. Det blir nya lokaler för idrottskliniken, elittränarcentrum och ombyggnad av "stora villan" till en modern konferensanläggning. Alla förbättringar på Bosön bör bidra till bättre resultat för Sverige i Olympiska Spel.

Finalisterna

Stockholm

Invånare: 1,5 miljoner

Budget: 12,2 miljarder

Tidigare OS-erfarenheter: Arrangör 1912 och 1956 (ryttar-OS9)

Fördel: Stor säkerhet, bra anti-dopingprogram, bra miljö, korta avstånd, många arenor finns redan, bra transportsystem, god hotellkapacitet, klimatet

Nackdel: Opinionsläget som dock har blivit bättre

Aten

Invånare: 3,1 miljoner

Budget: 12 miljarder kronor

Tidigare OS-erfarenheter: Arrangör 1896, sökte 1996

Fördel: Olympiska traditioner

Nackdel: Kraftiga luftföroreningar, trafik- och transportproblem, för varmt

Rom

Invånare: 3,8 miljoner

Budget: 11,2 miljarder

Tidigare OS-erfarenhet: Arrangör 1960

Fördel: Många bra anläggningar och stor hotellkapacitet

Nackdel: Stora trafik- och transportproblem

Buenos Aires

Invånare: 12,2 miljoner

Budget: 9,7 miljarder

Tidigare OS-erfarenhet: Sökte 1936, 1944, 1956 och 1968

Fördel: Sydamerika har tidigare aldrig arrangerat ett OS

Nackdel: Dålig hotellkapacitet, svag budget

Kapstaden

Invånare: 2,4 miljoner

Budget: 10,5 miljoner

Tidigare OS-erfarenheter: Inga

Fördel: Afrika har aldrig tidigare arrangerat ett OS

Nackdel: Hög kriminalitet, dålig säkerhet, dålig hotellkapacitet, de flesta arenor saknas, transportproblem

OS-hockeyn i Nagano

Till hockeyturneringens finalrunda är följande lag direktkvalificerade: Finland, Sverige, USA, Kanada Tjeckien och Ryssland. I de två klvargrupperna som spelar första veckan ingår:

A: Österrike, Slovakien och Kazakstan

B: Frankrike, Tyskland, Japan och Vitryssland.

Olympic Day Run

Den 21 maj genomfördes Olympic Day Run i Stockholm. Loppet arrangeras i hela världen och är öppen för alla. Tanken med loppet är att visa att den olympiska rörelsen inte bara handlar om elitidrottare. Alla deltagare fick medalj. I fjol genomfördes loppet i 160 länder. Sedan 1993 går loppet Riddarfjärden runt med start och mål i Rålambshovsparken. I herrklassen i år blev det dött lopp mellan Åke "Biten" Eriksson Hässelby SK och Jonny Petren Spårvägen på 23.49

Kunglig medalj till Wolf Lyberg

26 framstående svenskar fick i juni medalj för sina insatser av Kungen. Wolf Lyberg, SOF-medlem, och Pernilla Wiberg tillhörde de som fick medalj. På gånger per år delar kungen ut medaljer på detta sätt.

Stora stjärnor stöder Stockholm

Idrottsvärldens störste Olympier Carl Lewis, som erövrat nio guld i fyra Olympiska Spel, är en av många internationella och nationella profiler som ställer sig bakom Stockholms kandidatur. Stockholm har också bildat "International Athletes Council".

En annan storstjärna som stöder Stockholm är trestegshopparen Willie Banks. Sedan kan vi räkna upp fotbollspelaren Ferenc Puskas från Ungern, tiokamparen Jürgen Hingsen, dubbla guldmedaljören Ulrike Nasse-Meyfarth och japanske maratonlöparen Hiromi Taniguchi.

Givetvis finns också flera svenska stjärnor med i Council som Ingemar Johansson, Martin Dahlin, Ludmila Engqvist, Thomas Fogdö och Pernilla Winberg.

En som också stöder Stockholm är Paul Gilding före detta vd i Greenpeace.

OS Feel the light

Feel the light är Stockholms och Sveriges starkaste vapen i kampen om OS 2004. Konstnären Mats Gustafsson har gjort en bildserie under namnet Feel the light. Den serien imponerade på Juan Antonio Samaranch och i januari har serien överlämnats till OS-presidenten och nu finns serien att beskåda på Olympiska Museet i Lausanne.

Riksidrottens Vänner

Den 6-8 juni samlades ett 150-tal nuvarande och före detta idrottsledare i hela Norden i Stockholm. Det var nordisk kamratfest för Riksidrottens Vänner. Ansvarig var SOF-medlemmen och ordföranden i Riksidrottens Vänner i Sverige, Gösta Gärdin.

Programmet bestod bl a av besök på Bosön och inkvartering där, information om Stockholms satsning på OS 2004, besök i skärgården och besök på Riksidrottsmuseet.

Den 25 november 1916 samlades 14 personer på Strömcaféet i Stockholm, och det blev konstituerande mötet för föreningen.

Syftet var att verka för gott kamratskap mellan nuvarande och tidigare svenska idrottsledare och att dela ut stipendier till särskilt förtjänta idrottsledare. Medlemsavgiften sattes till 10 kronor per år.

Medlemsantalet är nu cirka 400 och ett flertal stipendier administreras av föreningen.

1985 hölls det första Nordiska mötet på Åland. Vart annat år hålls nu nordiskt möte och senast det hände i Sverige var 1987.

RV-tanken har spridits över världen och det finns en internationell organisation, IFSS International Fraternal Society of Sport och omfattar 42 länder i alla världsdelar.

RV i Sverige har bara haft fyra ordföranden sedan starten. Den första var J Sigfrid Edström som avgick 1962, 91 år gammal, och efterträddes av Bo Ekelund. Han avgick 1972 och efterträddes av Sven Thofeldt. 1987 tog SOF-medlemmen Gösta Gärdin över och innehar befattningen fortfarande.

1000 medlemmar

Intresset för idrottshistoria ökar, inte bara för den olympiska historien. Westgöta Idrottshistoriska Sällskap har t ex passerat den magiska gränsen 1000 medlemmar i november 1996. 1998 firas sällskapet 10 års jubileum på Gräfnäs Slott den 14 mars – just där bildades Westgöta Idrottshistoriska Sällskap. 1988 arrangerar sällskapet den idrotts-historiska konferensen, där med säkerhet SOF kommer att medverka.

Vid OS i Stockholm 1912 inträffade en tragisk händelse, Den portugisiska maratonlöparen Fransisco Lazaro avled under loppet och så här beskrivs hans begravning den 16 juli och 17 juli 1912.

Den portugisiska Maratonlöparen död

En vacker jordfästningsakt på Katolska kyrkogården

Stofen af Fransisco Lazaro jordfästes på tisdagen.

Likbegängelsen började enligt den katolska ritualen redan tisdag fm vid 10-tisen, då själämssa lästes över den döde i katolska kyrkan vid Norra Smedjegatan.

Kyrkans altare var klädd med växter och blommor och upplyst av brinnande vaxljus. Portugisiska ministern senhor Antonio de Castro Feijo och Mme de Castro Feijó hade infunnit sig vid denna mässandakt, likaså den portugisiska olympiakontingenten samt några Elisabethsyster. Själämssan celebrerades af pastor J.P.E. Benelius assisterad af två korgossar i svarta och vita dräkter. Därvid läste prästen Requiem aeternam dona eis domine och efter sakramentarium uttalade han Requiescat in pace (Må han vila i frid). Orgelmusik förhöjde den gripande och stämningfulla stunden.

Klockan 12 fördes kistan till Katolska Kapellet på Norra Kyrkogården, där jordfästningen förrättades af katolske pastorn Benelius. Kistan höljdes av den portugisiska flaggan samt kransar från konung Gustav och drottning Victoria, från portugisiska ministern i Stockholm och de till spelen hitresta landsmännen till den aflidna.

Efter att ha riktat några ord på franska till de närvarande höll pastor Benelius ett gripande griftetal på svenska. Vid ett dödsfall som detta yttrade talaren har man anledning att utropa: underliga äro herrens vägar. Han kom hit den unge portugisen full av kraft och hälsa, och nu stå vi omkring hans bår för att viga honom till den sista färd. Stor förstämning har dödsfallet väckt. Djupt drabbade slaget särskilt den dödes moder, hvars ende son han var samt den unga trolovade i hemlandet.

Bland de vid sorgeshögtiden närvarande märktes portugisiska ministern med fru samt en stor del landsmän jämte åtskilliga deltagande svenskar, bland dessa hr Kristian Hellström, som representant för den svenska olympiska kommittén.

Förutom de kransar som prydde kistan, märktes sådana från Olympiska spelens organisationskommitté, portugisiska generalkonsuln Frans Graf, vice konsuln Adolf Lindroth, vice konsuln Erik Lindberg, Öfverstelöjtnant Hansen m fl.

Wolf Lyberg 80 år

När SOF bildades för drygt 10 år sedan var Wolf Lyberg med i diskussionerna. Han var dock inte med i den grupp som sedan bildade föreningen. Men han kom sedan att vara med i styrelsen som SOKs representant och bidrog verksamt till att SOF accepterades av SOK och att en representant från SOK kom att sitta i SOFs styrelse. Wolf har sedan medverkat i framtagningen av ett flertal SOF-Bulletiner Special och med jämna mellanrum bidrar han med artiklar i SOF-Bulletinen.

Den 24 juli fyllde Wolf 80 år och så här skriver Sten Feldreich om honom i Svensk Idrott:

“Jubileumsåret firar han bland annat med att ge ut sina memoarer som passande heter “Jorden runt på 80 dagar” och kommer ut i september.

Där avslöjar denne idrottslige kosmopolit bland annat vilken roll han spelade när Kungen och Silvia blev ett par i München 1972. Men mer om detaljerna vill han inte avslöja nu...

Wolf puffar lite extra för sin bok, för samma månad ger han ut ytterligare en bok om den Olympiska rörelsens utveckling under Samaranchs tid.

När Svensk Idrott först ringer till Wolf har han inte tid.

- Nej jag skall just gå till Slottet för att få en Kunglig medalj, ser du.

Återkom i morgon samma tid.

För alla yngre som inte känner Wolf, en snabbresumé: Sportjournalist på Idrottsbladet med enormt internationellt kontaktnät. Handplockat till RF 1966 av Bo Bengtsson. Där blev han informationschef och chefredaktör för Svensk Idrott. RFs internationelle sekreterare från mitten av 70-talet. Invald i SOK 1976 och dess generalsekreterare 1984-88, då han som en av svensk idrottsrörelsens största profiler drog sig tillbaka.

Nu har han precis fått kungamedaljen av åttonde storleken i högljätt band, för uppskattad idrottsjournalistik och internationellt arbete med den olympiska rörelsen.

Åttio år men ingen passiv åldring.

- Det stilla livet passade inte mig, så jag började forska i den olympiska rörelsen för sex år sedan.

Ganska omgående insåg han hur dåligt kartlagd den olympiska historien är. Wolf fick i uppdrag av IOK att sammanställa alla lösa uppgifter, som ingen längre riktigt vet var de tagit vägen. IOK betalar resor och utlägg.

Wolfs journalistiska näsa, goda språkkunskaper och breda

kontaktnät har fört honom till många bortglömda arkiv. Han har som ende man i världen läst samtliga IOKs protokoll - åtta tusen sidor plus tio tusen sidor bilagor - och gjort en journalistisk sammanställning som resulterat i två böcker på 800 sidor. Han har kartlagt alla olympier som någonsin tävlat i OS. Det blev till 1800 sidor fördelade på fyra böcker.

- Men arkiven för OS 1924, 1928, 1948 och 1956 saknades helt eller delvis. Allt saknas från Melbourne 1956. Den australienske generalsekreteraren från spelen lär ha tagit hand om det. Han är död och enligt rykten ska materialet finnas i ett garage någonstans i Australien.

Lausanne OS-stad

Oavsett var de Olympiska Spelen genomförs så är Lausanne den riktiga Olympiska staden med sitt OS-museum som en given plats att besöka. Den officiella utnämningen till “Olympisk Capital” kom 1994. Coubertain fäste sig tidigt vid Lausanne och redan under första världskriget flyttade Internationella Olympiska Kommittén (IOK) till Lausanne, den vackra staden vid Lac Léman (Genèvesjön). Nästan alla IOK-möten hålls i Lausanne. Nästan alla konferenser i Lausanne innehåller ett besök i det Olympiska Muséet, som ligger i den Olympiska Parken nere vid sjön. Den nya museibygnaden invigdes 1993.

Här finns hela den olympiska historien från antikens Olympia till Nagano 1998. Coubertain har givetvis en stor plats i muséet. Stockholms två Olympiska Spel 1912 och 1956 (Ryttarolympiaden för Melbournespele) är väl dokumenterade och våra stora olympier som Gert Fredriksson, Gunde Svan och Ingemar Stenmark finns där. Och i datorn kan man knappa sig fram till varje svensk olympiers placering. Videofilmer finns också där liksom ett väl sorterat OS-bibliotek.

Muséet har haft över en miljon besökare och 1995 utsågs det till Europaas bästa museum.

Robert Bossert på IOK-kansliet säljer även “Stockholm Maraton” - ett maratonlopp som påminner mycket om det i Lausanne, med långa delar av loppet kring vatten.

Nya länder i vinter OS

Deltagare från 79 länder kommer att tävla om medaljerna i OS i Nagano. Det är en ökning med 12 nationer jämfört med OS i Lillehammer. Bland de mer exotiska länderna kan nämnas Kuwait och Virgin Islands

Sverige - ett OS-land

För att få svenska folket positivt inställt till OS har SISUs rektor Bengt Wallin gjort en kurs i ämnet inom ramen för SISUs verksamhet. Av denna framgår att OS inte bara är ekonomi, sysselsättning, elitidrott, turism o s v utan framför allt något för våra idrottsföreningar och våra idrottsungdomar. Mot den bakgrunden är det svårt för en SOFare att inse att det finns tveksamma individer och OS-motståndare.

Klärar vi av ett OS? Ett OS är som 28 VM. Vi vet att vi klärar det. Kortbane VM i simning i Scandinavium visar att vi kan. Sverige har under de senaste åren arrangerat internationella mästerskap i 22 av de 28 idrotterna

Många svenskar får vara med vid vårt eget OS - många fler än om OS går någon annan stans.

Tolv svenska landslag i lagbollsporterna får vara med, är direktkvalificerade. Dessutom är det mycket troligt att alla landslag som är kvalificerade för OS i Stockholm vill komma hit och spela i landet före OS. Brukligt är sedan att vårt eget landslag blir inbjuden till det land som gästas oss. Svenska landslag blir hårdvaluta. Även för många andra idrotter medför ett OS i Stockholm många fördelar. Hur kan man vara negativ till detta?

För många som inte är med på arenorna finns även möjlighet att vara med i OS. Som funktionärer.

Att vi rustar upp ett antal arenor är också samhällsekonomiskt viktigt. Det är ingen risk att dessa skall stå oanvända. 800 000 barn är födda 1985-1992. De skall ha någon stans att idrotta när de blir tonåringar. Om vi inte rustar upp arenorna inför OS måste vi bygga nya av skattepengar och inte av pengar som vi som arrangör får för TV-rättigheterna för OS i Stockholm 2004. Tänk på vad mycket idrottsrörelsen kan göra om vi får OS.

Vilka minnen vi får om vi får OS i Stockholm 2004. Ingvar Carlsson fick frågan "vilket är ditt starkaste idrottsminne?". Även denne statsman har fastnat för ett speciellt OS-minne.

- OS finalen i fotboll 1948 i London, då Sverige i finalen slog Jugoslavien med 3-1

Och Sveriges chanser att få OS är stora. Vi har miljömässiga fördelar med den rena luften och det rena vattnet. OS-byn och transporter med etanolbussar är genomtänkt ur miljösynpunkt. OS-byn skall bli världens mest miljövänliga stadsdel.

I den värld vi lever i idag med krig, konflikter, ras-motsättningar är de Olympiska spelen angelägna. Man träffas, förenas och tävlat mot varandra. Varför skall inte Sverige kunna bidra till freden på detta sätt, vi som inte deltagit i de två stora världskrigen. Låt världens idrottsmän komma hit

Meriterad Anders Holmertz slutar

Vid kortbane-VM i Göteborg gjorde Anders Holmertz (född 1968-12-01) sitt sista internationella mästerskap i simning. Han avtackades av ett fullsatt Scandinavium för sina insatser för svensk simning.

Anders Holmertz är ett namn sin inger respekt.

Han var 12 år när han vann sina första lopp i ungdomslandskamper och var bara 14 år när han blev europamästare första gången 1983. Då som junior på 1500 meter. Sitt först OS gjorde Anders 1984 i Los Angeles. Då var han tre hundradelar från final på 200 meter fritt men var med i final i lagkapp 4 x 200 meter.

1987 blev Anders europamästare i Strasbourg 1987 och sedan har han hela tiden legat i världstoppen. Det har blivit guld, silver och brons i EM, VM och OS. Det har blivit världsrekord och han har rankats som etta i världen. Under en period på åtta år var han sämst fyra på världsrankingen, två gånger etta, tre gånger tvåa och två gånger trea.

Internationellt har det blivit 21 medaljer, tre guld, nio silver och nio brons. Lägg till detta segrar i bl a Europacupen, Canada Cup, US-Open, Australian Open och över 30 världscupsegrar.

Anders har 16 guld från ungdoms SM (Sum-Sim), 18 junior SM och 85 senior-DM. Totalt 119 SM-guld.

Anders imponerande meriter:

	Guld	Silver	Brons
OS	4	1	
VM	1	1	
Kortbane VM	1	2	
EM	1	4	8
Totalt	3	11	9
SM	86		
JSM	18		
USM	16		

och vi får lära dem vad samförstånd är.

Ett OS är stort, mycket stort. Hit kommer 17000 aktiva och ledare från 190 länder. OS i Atlanta sågs av 3,3 miljarder TV-tittare i 197 länder. Det är världens största evenemang alla kategorier. Det är något vi inte får säga nej till, uppmana alla att se de olympiska fördelarna, som kan ge Sverige en framtidstro och positiv anda. Det behöver vi.

STIG NILSSON

Nya viktklasser i brottning

Herrar		Damer	
Nya	Gamla	Nya	Gamla
-54	-48	-46	-44
-58	-52	-51	-47
-63	-57	-56	-50
-69	-62	-62	-53
-76	-68	-68	-57
	-74		
-85	-82	-75	-61
	-90		-70
-97	-100		-75
-125	-130		

OS-mästare fick benet amputerat

OS-guldmedaljören i Lillehammer från Italien i short track, Orazio Fagone kommer inte att kunna ställa upp i Nagano. Han skadades i arbetet - han hamnade under en lastbil - och har tvingats amputerat sitt vänstra ben.

Tyngdlyftningsnytt

Benny Johansson, 57 år, överstelöjtnat från Växjö har valts till ny ordförande i Svenska Tyngdlyftningsförbundet. Ytterligare fyra nya personer invaldes i styrelsen och de skall i första hand försöka klara av de svåra samarbetsförhållandena som finns inom förbundet mellan styrkelyft och den olympiska lyftningen. Men nu slipper man den uppgiften ty på Riksidrottsmötet i Karlstad invaldes Svenska Styrkelyftförbundet som eget förbind i RF. Håkan Johansson, 42 år, från Örebro har utsetts till ny generalsekreterare. I tyngdlyftningen blir det även nya viktklasser fr o m 1998 01 01:

Herrar		Damer	
Nya	Gamla	Nya	Gamla
-56	-54	-48	-46
-62	-59	-53	-50
-69	-64	-58	-54
-77	-70	-63	-59
-85	-76	-69	-64
-94	-83	-75	-76
-105	-91	+75	-83
+105	-108		+83
	+108		

Ny simordförande

Vid årsmötet i Svenska Simförbundet den 26-27 april valdes Jan Nordlund till ny ordförande i förbundet. Han efter-

OS-målvakt skadad

Nigerias landslagsmålvakt i fotboll Joseph Dosu skadades svårt då han krockade med sin bil i Lagos i juni. Han vann OS-guld med Nigeria i Atlanta i fjol. Han ådrog sig svåra skador på ryggraden då bilen voltade åtskilliga gånger i samband med krocken. Nigeria är kvalificerade till slutspel i VM i Frankrike 1998. Dosu spelar normalt i italienska Reggiana.

OS-skytt lägger av

Sveriges bästa gevärsskytt på senare år Peter Gabrielsson lägger av. Efter misslyckandet i Atlanta-OS i fjol, där Peter var ett medaljhop, försvann all motivation.

Peter slog igenom vid OS i Barcelona 1992 med två sjundeplatser. I konkurrens med hela världseliten vann han sedan världscupfinalen i München 1995. Han var därefter mångas guldfavorit i Atlanta 1996. Men där gick det snett, 42a i liggande skjutning och 22a i helmatch. Detta trots att han var i god form inför OS i Atlanta. Han är nu ordförande i Väsby Sportskytteklubb och tränar unga talanger.

Kö för OS-biljetter

Tusentals japaner tillbringade en hel natt utanför biljettkontoren för att få en av den 300 000 biljetter som släpptes till vinter-OS i Nagano. Konståkning och ishockey var populärast.

Man får också stå i kö för att få ett hotellrum i Nagano. Dessutom är rumsstandarden låg sägs det. Men Juan Antonio Samaranch kommer säkert att bli nöjd. Han svit är på 200 kvadratmeter och lär kosta drygt 21 000 kronor per dygn.

Tävla

Att tävla och mäta sina krafter med varandra har vi människor gjort sedan vi började leva i flock och samhälle. Men själva ordet tävla har vi faktiskt inte använt så länge. I Nationalencyklopediens Ordbok står det att ordet använts sedan 1602. Från början betydde tävla spela brädspel. Samma betydelse hade det fornsvenska ordet tafl.

träder Per Axel Eriksson och är 54 år. Han är ordförande i Stockholms Simförbund sedan 1996 och har suttit fyra år i dess styrelse och är ledamot i Svenska Simförbundets regelkommitte sedan 1995.

Sveriges första
och enda
ANTIQUIARIAT
med special-
inriktning på
IDROTT

SÄLJER och KÖPER

allt antikvariskt material
med idrottsanknytning:

böcker, tidskrifter, tidningar,
vykort, samlarbilder, program,
klubbålar, autografer etc.

Svenskt och utländskt.

Besöksadress: Grimstagatan 170, Vällingby.

Öppet måndag-fredag 09.00-17.00.

Lördagar 10-14 (ej juni, juli).

Tel. 08/739 09 71. Fax. 08/739 14 73.

Postadress: Box 181, 162 11 Vällingby.